

Vaskisoittimet

(trumpetti, käyrätorvi, pasuuna, baritonitorvi)

Instrumenttiopintojen sisällöt
ja arvioinnin perusteet

2024

Vaskisoittimien suoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet

Suomen musiikkioppilaitosten liiton perusopintojen ja syventävien opintojen suoritusten sisällöt sekä arvioinnin perusteet on laadittu Opetushallituksen laatimien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden hengessä.

Uudet sisällöt tuovat oppilaalle entistä enemmän vapautta ja opettajalle vastuuta ohjelmiston suhteen. Tärkeintä on soittoinnostuksen herättäminen ja hyvän musiikkisuhteen ylläpitäminen.

Suoritusten sisällöt

Suoritusten tulee rohkaista oppilasta oman musiikillisen identiteetin etsimiseen. Opettaja ja oppilas suunnittelevat suoritusohjelmat yhdessä.

Ohjelman tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason sisältösuorituksia. Suoritukseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot.

Ohjelman pitkäjänteisellä harjoittelemisella ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Suorituksesta saatu kokemus sekä arvioijien kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.

Yhteismusisointi on oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikin muodossa se voi muodostaa osan suorituksen ohjelmasta. Yhteismusisointi voi pitää sisällään eri tyylejä, esimerkiksi kansanmusiikkia ja/tai jazzmusiikkia.

Sävellajit

Asteikkoja soitetaan oppilaitoksessa sovittavien ainekohtaisten käytänteiden mukaan siten, että ne tukevat oppilaan kehittymistä ja huomioivat instrumentin erityispiirteet.

Asteikkosoiton nopeutta ei määritellä. Asteikolla ja murtosoinnuilla pyritään kehittämään instrumentin hallintaa kaikilla osa-alueilla, soittotekniikan notkeutta ja sujuvuutta sekä keskeisten musiikin rakennusainesten havaitsemista ja hallintaa soitettavassa ohjelmistossa.

Esiintymiset

Musiikki on tarkoitettu myös esitettäväksi, yleisölle soittaminen onkin erottamaton osa musiikinopiskelua. On tärkeää, että musiikin opiskelun ohella opiskelijat esiintyvät säännöllisesti erilaisissa konserttitilaisuuksissa.

Ohjelmisto

Teosluettelot on tarkoitettu opettajille esimerkinomaisiksi ohjelmiston suunnittelun apuvälineiksi, joita voi soveltaa. Oppilaan ohjelmiston tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason suosituksia. On suositeltavaa, että ohjelmistossa on aikamme musiikkia. Yksi teos voi olla vain kerran oppilaan teosluettelossa.

Harjoiteltavan ohjelmiston sekä suorituksen ohjelman tulee koostua erityyillisistä, eri säveltäjien sävellyksistä.

Teosluettelot löytyvät Suomen musiikkioppilaitosten liiton kotisivuilta osoitteesta www.musicedu.fi.

Opintokokonaisuuksissa IO1-, IO2- ja IO3-ohjelmistojen vaikeusaste rinnastetaan SML:n vuoden 2005 ohjelmistoluetteloihin. IO4-ohjelmiston tulee vastata aikaisemman opetussuunnitelman mukaisen opistotason tai D-tutkinnon tason vaikeutta.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista ja auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita ja saavuttamaan niitä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy kannustavia ja rakentavia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itsearviointiin.

INSTRUMENTTIOPINNOT Alkeistaso

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- oppii nuotin- ja rytmilukua ja harjoitellaan soittamaan ne omalla soittimella
- oppii pitämään soittimestaan hyvää huolta.
- oppii soittamisen perustekniikkaa, käyttäen perussormituksia, ja opitaan käyttämään erilaisia artikulaatiotapoja
- oppii kiinnittää huomiota sävelpuhtauteen
- pystyy soittamaan helppoja lastenlauluja tai melodioita
- tutustuu transponointiin (in C)
- tutustuu korvakuulolta soittamiseen
- harjoittelee ulkoa soittoa
- tutustuu musisointiin myös improvisaation/säveltämisen keinoin
- osallistuu tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin
- oppii esiintymään konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä

SUORITUS

Suorituksessa esitetään yksi vapaavalintainen kappale joko soolo- tai kamarimusiikkiesityksenä.

ARVIOINTI

Viimeisestä esiintymisestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 1

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- oppii soittamisen perustekniikkaa, erilaiset artikulaatiotavat
- harjoittelee ulkoa soittoa, mutta suorituksessa ei ole välttämätöntä esittää ulkoa kappaletta
- kiinnittää erityistä huomiota oikeaan äänenmuodostukseen sekä sointipuhtauteen
- oppii prima vista-soittoa
- oppii transponointia (in C)
- tutustuu musisointiin myös improvisaation/säveltämisen keinoin
- osallistuu tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin
- oppii esiintymään konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä

Sävellajit

- kahteen etumerkkiin asti
- molleista harmoninen tai melodinen asteikko
- asteikot ja kolmisoinnut soitetaan yhden oktaavin alalta.

Ohjelmisto

- koostuu helpoista kappaleista ja etydeistä tai etydinomaisista teoksista, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia

SUORITUS

Suorituksessa esitetään yksi vapaavalintainen kappale joko soolo- tai kamarimusiikkiesityksenä.

ARVIOINTI

Viimeisestä esiintymisestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute.

Palautteen antaa oma opettaja kollegansa kanssa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu

INSTRUMENTTIOPINNOT 2

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- oppii lisää valmiuksia teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin sekä fraseeraukseen
- harjoittelee ulkoa soittoa
- oppii kuuntelemaan sävelpuhtautta muiden soittajien mukana
- oppii prima vista-soittoa
- jatkaa improvisaation ja säveltämisen keinoin musisointia
- kehittää transponointitaitoja (in C)
- osallistuu tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin
- osaa esiintyä konserteissa tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa säännöllisesti sooloteoksin ja/tai kamariyhtyeissä

Sävellajit

- 4 etumerkkiin asti, soitetaan 1-2 oktaavin alalta
- kromaattinen asteikko yhden oktaavin alalta, aloitusäänen ollessa vapaavalintainen

Ohjelmisto

- koostuu kappaleista ja etydeistä tai etydinomaisista teoksista, jotka monipuolisesti tukevat teknistä ja taiteellista kehitystä, ja jotka

edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita sekä ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia.

SUORITUS

Esitysten tulee sisältää yhteensä kolme eri tyylistä sävellystä eri aikakausilta, esitykset voi tehdä yhdessä konsertissa tai jakaa kahteen. Toivottavaa on, että osa ohjelmasta esitetään ulkoa.

ARVIOINTI

Suorituksesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja kollegansa kanssa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 3

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- osaa soittaa ja esittää ulkoa musiikkia
- hallitsee prima vista-soiton
- osaa luoda musiikkia ja osaa musisoida myös-improvisoinnin ja säveltämisen keinoin
- oppii transponointia (in C)
- tutustuu muihin vaskisoittimiin
- osallistuu tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin
- hallitsee esiintymisen taitotasovaatimusten mukaisesti konserteissa

Sävellajit

- 6 etumerkkiin asti, 2 oktaavia, sekä kromaattinen asteikko

Ohjelmisto

- koostuu tekniikan eri osa-alueita harjoittavista etydeistä tai etydinomaisista teoksista, jotka monipuolisesti tukevat teknistä ja taiteellista kehitystä, sekä teoksista, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia.

SUORITUS

Esitettävän ohjelmakokonaisuuden tulee sisältää neljä erityylistä teosta tai kolme jos yksi näistä on laajamuotoinen, ohjelman voi esittää yhdessä tai kahdessa konsertissa.

ARVIOINTI

Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja yksi kollega, joka voi olla toisen instrumenttiryhmän opettaja, jos ohjelmaan sisältyy kamarimusiikkia ja yksi toimii arviointikokoonpanon puheenjohtajana. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 4 Syventävät opinnot

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- saa jatkovalmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen sekä mahdollisiin ammatillisiin opintoihin hakeutumiseen
- saa kokemuksia erityyppisistä esiintymistilaisuuksista
- kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia
- hallitsee prima vista-soittoa
- osaa transponoida helppoja kappaleita (trumpetti in C ja in A, käyrätorvi in Es)
- osaa luoda musiikkia ja osaa musisoida improvisoinnin ja säveltämisen keinoin
- tutustuu myös muihin vaskisoittimiin
- osallistuu tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin
- hallitsee esiintymisen niin musiikkiopiston kuin muissakin tilaisuuksissa

Sävellajit

- kaikki duuri- ja mollisävellajit I-sointuineen, jotka kaikki soitetaan 2 oktaavin alalta, sekä kromaattinen asteikko

Ohjelmisto

- koostuu tekniikan eri osa-alueita harjoittavista etydeistä tai etydinomaisista teoksista, jotka monipuolisesti tukevat teknistä ja taiteellista kehitystä.

SUORITUS

Esitettävän ohjelmakokonaisuuden tulee sisältää 2-3 teosta, joista yhden tulee olla laajamuotoinen. Ohjelma esitetään yhdessä tai kahdessa konsertissa. Ohjelman tulee olla valmiiksi sävellettyä ja vastata tasoltaan aikaisemman opetussuunnitelman mukaisen opistotason tai D-tutkinnon tason vaikeutta. Esitettävät teokset voivat sisältyä syventävien opintojen lopputyöhön.

ARVIOINTI

Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja kolme kollegaa, joista yksi voi olla toisen instrumenttiryhmän opettaja, jos ohjelmaan sisältyy kamarimusiikkia ja joista

yksi toimii arviointikokoonpanon puheenjohtajana. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN LOPPUTYÖ

Musiikin laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, jonka laskennallinen laajuus on 70 tuntia. Lopputyö voi olla esimerkiksi solistisesti painottunut, yhteismusisointi-, musiikin perusteet -, rytmimusiikki- tai kansanmusiikkipainotteinen eli oppilas voi painottaa opintojaan haluamaansa suuntaan. Lopputyö voi sisältää soittoa, laulua, säveltämistä, sovittamista, musiikkianalyysia, perehtymistä johonkin musiikin osa-alueeseen esim. tutkielman muodossa tms. ja kaikkien näiden yhdistelmiä. Lopputyössä oppilas voi myös hyödyntää taiteidenvälistä osaamistaan rakentamalla yhteyksiä musiikin ja muiden taiteenalojen välille musiikin ja musiikkiin liittyvien ilmiöiden pysyessä kuitenkin lopputyön keskiössä.

Lopputyön voi ohjata yksi opettaja tai useampi opettaja yhteistyössä. Lopputyöhön sisältyy kirjallinen osa, jonka laajuus riippuu lopputyön sisällöstä. Oppilas ja opettaja/-t suunnittelevat yhdessä valinnaiset syventävät opinnot lopputyötä tukeviksi.

Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Arviointi toteutetaan opettajakokoonpanolla, joka koostuu lopputyön osa-alueiden erityisosaajista. Arviointiryhmä kootaan painottaen lopputyön sisällön rakennetta. Lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia.